

leden | 2018

ZPRÁVY

Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Jídelníček Čechů se změnil

str. 03

Potraviny z obchodů do banky

str. 08

Harmonogram dotací z Programu rozvoje venkova

str. 09

Vyberte správné mléko

str. 13

ROZHOVOR S MINISTREM

str. 05 až 07

ÚVODNÍ SLOVO MINISTRA:

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

dovolte, abych vám všem nejprve popřál úspěšný nový rok.

Lidé se mě často ptají, proč jsem funkci ministra zemědělství přijal, když politická situace je nepředvídatelná. Odpovídám: Chci pomoci. Celý svůj život se pohybuji v zemědělství, jeho problémy znám z praxe, a proto věřím, že spolu s dalšími odborníky můžeme přinést i účinná řešení.

Priority jsou jasné. Zásadní je vyjednat v EU nový rámec Společné zemědělské politiky se silným rozpočtem a zaměřením na posílení konkurenceschopnosti našich farmářů a potravinářů. Jsem pro spravedlivý přístup v dotacích pro podniky různé velikosti, vyšší příspěvky pro živočišnou výrobu a citlivé rostlinné komodity. Důležité je také posilovat naši soběstačnost u základních potravin a rovněž podporovat vědu a aplikovaný výzkum, inovace a sociální i precizní zemědělství.

Za více než měsíc ve funkci jsem se seznámil s chodem Ministerstva, pozval zástupce nevládních organizací a vyslechl jejich problémy. Na setkání s ministry rozšířené V4 v rámci mezinárodního veletrhu Internationale Grüne Woche jsme jednali o pozici pro Budapešťskou deklaraci k budoucnosti Společné zemědělské politiky a deklaraci k jejímu financování. Obě budou podepsány 25. ledna. Stanovisko České republiky je jasné: zastopování přímých plateb má být dobrovolné nebo vůbec. Jednou věcí však jsou vize, druhou konkrétní opatření v praxi. Razím politiku otevřené komunikace a jsem toho názoru, že bez ohledu na politickou situaci je potřeba společně pracovat ve prospěch českého zemědělství.

Jiří Mílek
ministr zemědělství

OBSAH:

EKONOMIKA

JÍDLO ČECHŮ? JSME PŘI CHUTI

Kolik toho sníme a vypijeme? Projděte si nová čísla.

03

ROZHOVOR

JIŘÍ MÍLEK: JSEM MINISTREM PRO VŠECHNY ZEMĚDĚLCE

Je české zemědělství a potravinářství konkurenceschopné? Jaké změny nastanou v zemědělské politice? Na tyto i další dotazy odpovídal nový ministr zemědělství Jiří Mílek.

04

EKONOMIKA

SUPERMARKETY UŽ NEBUDOU VYHAZOVAT POTRAVINY

Konec plýtvání jídlem v supermarketech. Potraviny, které se neprodaly, musí darovat charitativním organizacím.

07

DOTACE

ZEMĚDĚLCI, ČERPEJTE EVROPSKÉ PENÍZE

Kdy a na jaké projekty bude možné podat žádost v Programu rozvoje venkova? Řekneme vám.

08

MARKETING

ČESKÁ KVALITA Z FAREM

V současné záplavě levných a nekvalitních potravin na našem trhu, považujeme za důležité propagovat tuzemské a kvalitní potraviny. I letos pomůžeme farmářům, aby o nich bylo více slyšet.

9

VÝBĚR ZPRÁV

HLAVNÍ ZPRÁVY MĚSÍCE

Loňská sklizeň chmele byla i přes nepřízeň počasí nadprůměrná, téměř půlka restaurací neprošla kontrolou při hodnocení ledu do nápojů a všechny plastové tašky u obchodníků za poplatek. A to není vše.

11

OZNAČOVÁNÍ POTRAVIN

MLÉKO: VÍŠ, CO JÍŠ?

Nakupujte chytře a nenechte se ošidit. V našem seriálu o označování potravin se tentokrát dozvíte, jak se vyznat v etiketách mléka.

12

EKONOMIKA

JÍDLO ČECHŮ? JSME PŘI CHUTI

Spotřeba potravin v Česku znatelně roste. Oznámil to Český statistický úřad. Každý Čech v roce 2016 snědl 785,6 kg potravin, meziročně o 1,9 procenta více. Vzrostla spotřeba mléka a mléčných výrobků či ovoce a zeleniny. Klesla naopak spotřeba mouky.

Spotřeba potravin v Česku (na obyvatele)

chleba

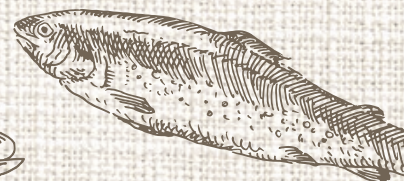
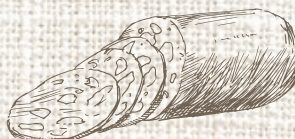

50,3 kg

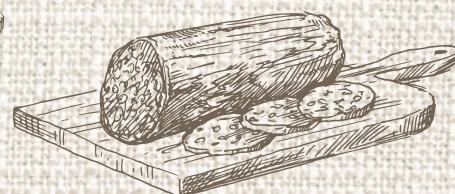
39,7 kg

2007

2016

	2007	2016		2007	2016
rýže	4,9 kg	6,5 kg	jablka	24,6 kg	23,7 kg
těstoviny	7,5 kg	7,1 kg	hrušky	2,6 kg	3,4 kg
vepřové	42 kg	42,8 kg	švestky	4,6 kg	5,7 kg
hovězí	10,8 kg	8,5 kg	rajčata	12,5 kg	11,8 kg
drůbeží	24,9 kg	26,8 kg	papriky	4,8 kg	5,8 kg
králíci	2,6 kg	0,8 kg	mrkev	6,6 kg	6,9 kg
ryby	5,8 kg	5,1 kg	čokoláda	1,9 kg	2,7 kg
mléko	50,6 l	58,6 l	lihoviny 40 %	8,2 l	7 l
vejce	252 ks	249 ks	víno	18,5 l	19,6 l
máslo	4,2 kg	5,4 kg	pivo	159,1 l	146,9 l
			cigarety	2345 ks	1986 ks

ROZHOVOR

JIŘÍ MILEK: JSEM MINISTREM PRO VŠECHNY ZEMĚDĚLCE

Více peněz pro české zemědělce ze Společné zemědělské politiky po roce 2020. I o tom jsme hovořili s ministrem zemědělství Jiřím Milkem. České potraviny jsou podle něj, pokud jde o kvalitu, na vysoké úrovni a je potřeba je i nadále podporovat.

Co hrálo roli při vašem rozhodování, když přišla nabídka na post ministra zemědělství?

Celý život jsem v zemědělství pracoval, začínal jsem jako agronom. Poté jsem byl ředitelem potravinářské divize a v posledních letech jsem řídil potravinářský koncern Úsovsko. K tomu jsem byl aktivní v představenstvu Agrární komory ČR. Ta měla možnost navrhnout svého kandidáta na nového ministra, takže když mě oslovila, rozhodl jsem se její nominaci přijmout, protože znám problémy zemědělství z praxe a věřím, že umím zavést efektivní řešení.

Do státní správy přicházíte ze soukromého sektoru. Z jakých osobních a pracovních zkušeností můžete čerpat v této funkci?

Především z praktických zkušeností, které jsem získal ve velké firmě. Vím, co naše zemědělce a potravináře pálí, jsem schopen se rychle zorientovat v problematice. Na Ministerstvu zemědělství jsem vlastně na domácí půdě.

Od kritiků zaznívají hlasy, že jste podnikatelem v oblasti potravinářství a zemědělství. Jste podle nich ve střetu zájmů...

Rozhodně ve střetu zájmů nejsem. Splnil jsem všechny zákonem dané podmínky. Odstoupil jsem jak ze všech statutárních funkcí v našich firmách, tak nevlastním více než 25 procent akcií koncernu.

S jakými prioritami jste na Ministerstvo zemědělství přišel?

Chci vyjednat nový rámec evropské zemědělské politiky. Čeští zemědělci nesmí být nějakým způsobem poškozeni. V poslední době se hodně mluví o zastropování. Tento mechanismus by zemědělcům z ČR a obdobně i z ostatních členských států s podobnou výrobní strukturou zkrátil finanční prostředky. Tohle nesmíme dopustit.

Hovořil jste také o ochraně českého trhu před dovozy.

Ano, kromě podpory české produkce, bych rád posílil výrobu a ochranu českého

VEDLE PODPORY ČESKÉ PRODUKCE, BYCH RÁD POSÍLIL VÝROBU A OCHRANU ČESKÉHO TRHU PŘED DOVOZY.

trhu před dovozy. Je důležité zvyšovat proexportní politiku státu hlavně u produkce s vyšší přidanou hodnotou. Za další důležité body považuji snížení administrativní zátěže pro všechny zemědělce a potravináře, hlavně pro ty malé. Je potřeba připravit i opatření proti dalšímu záboru kvalitní zemědělské půdy či se zaměřit na inovace a péči o životní prostředí s respektováním potřeb krajiny. Věcí ke změně je mnoho, ale zásadní podle mě je nalezení společné komunikace mezi všemi partnery a organizacemi sektoru.

Kde vidíte největší problémy českého zemědělství?

V byrokracii. České sedláky, ale domnívám se, že i evropské, dlouhodobě obtěžuje nadměrná byrokracie. Podmínky dotačních titulů jsou složité, s mnohdy nadbytečnými požadavky. Zemědělství a potravinářství je, myslím, jedno z nejvíce regulovaných odvětví hospodářství. Zapomnělo se na to, že zemědělci se musí věnovat své práci, ne vyplňovat neustále papíry. Rád bych o tomto tématu jednal s eurokomisařem pro zemědělství a rozvoj venkova Philem Hoganiem a nabídl mu pomoc systém podstatně zjednodušit.

Z dlouhodobé perspektivy vidím problém s využíváním výsledků zemědělského výzkumu. V zemědělské výrobě vůbec nefunguje spolupráce s vědou. To je nutné změnit. Jsem proto připraven podporovat vybrané projekty, které jsou zaměřeny na řešení výzkumných potřeb státu a aktuální témata zemědělského sektoru. Samozřejmě jsou tady další problémy, jen namátkou například africký mor prasat na Zlínsku, který se rozšířil mimo vysoce rizikovou oblast ohraničenou elektrickými a pachovými ohradníky. Máme problémy s kůrovcovou kalamitou, bude se muset řešit budoucnost Fondu těžko pojistitelných rizik pro případy nadměrných srážek nebo naopak sucha, které nás v posledních letech trápily, či pokračovat v opatřeních v boji proti půdní erozi. Vždy říkám, že existuje nějaký prostor ke zlepšení, je potřebné spolupracovat a hledat správná řešení pro české zemědělství.

Co si myslíte o dotacích? Často se v diskusích objevují názory, že zemědělce není nutné finančně podporovat. Že by měli počítat s rizikem podnikání.

S tímto argumentem se setkávám dost často. Věc se má takhle, uvedu příklad.

Pokud se zemědělec v době krize rozhodne, že zruší chov, neboť je pro něho ztrátový, stěží pak vybuduje nové stádo, až se situace na trhu změní. Stádo nevytvoříte mávnutím kouzelného proutku, to trvá i několik let. Zánik chovu má vliv i na životní prostředí, ztrácí se přísun organické hmoty do půdy, tím dochází k její degradaci a nižší schopnosti udržet vodu. Neznám jiný příklad podnikání v České republice, které by tak zasahovalo do dalších sektorů.

Jsou podle vás zájmy malých a velkých zemědělců protichůdné? Kteří z nich by, podle vás, potřebovali více podpořit?

Někde jsem se o sobě dočetl, že půjdu na ruku velkým podnikům a Andreji Babišovi. Musím se tomu smát. Když se podíváme na čísla ohledně podpor menších podniků, hovoří naprosto jasně. Ministerstvo zemědělství v posledním roce v projektech do 1 milionu korun v živočišné výrobě uspokojilo ve třetím kole prakticky všechny podané projekty, toto chci zachovat. K tomu u základní platby na hektar, kterou dostává každý zemědělec, jsou podnikům nad 150 hektarů příspěvky kráceny. Ročně to dělá přibližně 120 milionů korun, které se přerozdělí všem zemědělcům pro účely rozpočtu Programu rozvoje venkova. Takže... nerozlišuji zemědělce podle velikosti či formy podnikání, ale podle dosahovaných výsledků, ať už jsou to výrobní aspekty, nebo kvalitní péče o krajinu. Už při nástupu do funkce ministra jsem řekl, že chci být ministrem všech zemědělců a rozhodovat ve prospěch našeho zemědělství jako celku. Všeobecně je ale známo, že menší podniky potřebují větší podporu. Spolupráce s Asociací soukromého zemědělství je důležitá. Různá osočování a útoky musí skončit. To k ničemu nevede.

Co se týká protichůdných zájmů, zemědělci, bez ohledu na velikost, musí dodržovat požadavky na životní prostředí, aby zlepšovali kvalitu půdy, předcházeli erozi apod. To se týká všech. Tudíž podle mě nemůže jít ani o protichůdné zájmy.

Je české zemědělství a potravinářství konkurenceschopné na mezinárodním trhu?

České zemědělství je na vysoké úrovni. Máme výborné produkty, které jsou srovnatelné s těmi zahraničními. Nejsme ale schopni využít svého exportního potenciálu. Přitom v řadě zemí máme na co navazovat,

**NEROZLIŠUJÍ
ZEMĚDĚLCE PODLE
VELIKOSTI ČI
FORMY PODNIKÁNÍ,
ALE PODLE
DOSAHOVANÝCH
VÝSLEDKŮ, AŽ UŽ
JSOU TO VÝROBNÍ
ASPEKTY, NEBO
KVALITNÍ PÉČE
O KRAJINU.**

vždyť historická znalost výrobků s označením Made in Czechoslovakia je velká. Takovým tradičním exportním artiklem je už stovky let jemně aromatický chmel. Daří se i pšenici, mléku a smetaně či řepkovému oleji. Aktivně chci podporovat zahraniční veletrhy a podnikatelské mise. Jsem toho názoru, že chce-li firma získat nové kontrakty a příležitosti, musí vyvážet mimo Českou republiku a trhy Evropské unie.

**Chodíte nakupovat potraviny?
Vybíráte podle toho, jestli jsou
domácí, nebo dovážené?**

S manželkou nakupujeme od výrobců z našeho okresu. Samozřejmě se nevyhneme sporadickému nákupu zahraničních výrobků. Jsem velmi rád, že se přístup Čechů k nákupu postupně mění. Rozhodující už pro ně není cena, ale začínají přemýšlet i o kvalitě – kdo to vyrobil, odkud potravina pochází atd. Zjišťují, že když je něco levnější, s velkou pravděpodobností to obsahuje různé náhražky a výrazně méně základní suroviny. Jsem hrdý na českou kvalitu. Podle statistik našich dozorových orgánů mají české potraviny nejmenší pochybení, a to mimo jiné díky vysokým standardům kvality.

Ví se o vás, že jste myslivec. Myslíte si, že myslivost je u nás oceňovaná a že je dostatek mladých, kteří v ní budou chtít pokračovat?

Mnozí si myslí, že myslivci mají teréňák a jezdí si zastřílet do lesa. Myslivost ale není jen o střílení zvěře. My, strážci lesa, máme plné ruce práce. V tomto období nás zaměstnávají běžkaři, víkendoví pejskaři, chráníme les před zloději stromků. Dbáme na to, aby zvěř nebyla rušena, aby měla dostatek potravy k prezimování. Proto v tomto ohledu vnímám, že je potřeba zvýšit propagaci oboru jak mezi mladými, tak ve společnosti. Velká část lesníků, myslivců a ochranářů totiž svou práci odvádí profesionálně. A za to si jich nesmírně vážím.

**V zemědělství pracujete celý svůj
profesní život. Proč jste se rozhodl
pro toto povolání, co vám dává?**

Vyrůstal jsem na vesnici, s tátou jsem v traktoru po poli jezdil už jako malý kluk. Nedokážu si představit, že bych dělal něco jiného. Práce mě baví, je za mnou vidět, co tvořím. Navíc je za mnou vidět, co tvořím.

EKONOMIKA

SUPERMARKETY UŽ NEBUDOU VYHAZOVAT POTRAVINY

Potraviny, které neodpovídají zcela požadavkům potravinového práva, ale jsou bezpečné, musí od 1. ledna tohoto roku obchodní řetězce povinně dávat potravinové bance nebo jiné charitativní organizaci. Tímto způsobem jsme se rozhodli přispět ke snížení plýtvání potravinami. Podobný předpis platí už v Itálii nebo Francii.

**VÝROBA
POTRAVIN PATŘÍ
MEZI ODVĚTVÍ
S NEJVYŠŠÍM
MNOŽSTVÍM
VYPOUŠTĚNÝCH
EMISÍ OXIDU
UHLIČITÉHO,
KTERÉ NEPŘÍZNIVĚ
OVLIVŇUJÍ
GLOBÁLNÍ
OTEPLOVÁNÍ.**

Obchody s prodejní plochou nad 400 m² musí podle novely zákona o potravinách a tabákových výrobcích dávat do potravinové banky zdarma potraviny, které nejsou zcela v souladu s potravinovým právem. Jde například o potraviny, které jsou nesprávně nebo klamavě označené, potraviny, u kterých neodpovídají jakostní parametry požadavkům vyhlášky nebo potraviny falšované, avšak jsou bezpečné a zdravotně nezávadné. Pokud tyto obchody nebudou zákon respektovat, bude jim hrozit pokuta v maximální výši 10 milionů korun. Kontrolu má na starosti Státní zemědělská a potravinová inspekce.

POTRAVINY POMOHOU I SNÍŽÍ MNOŽSTVÍ ODPADU

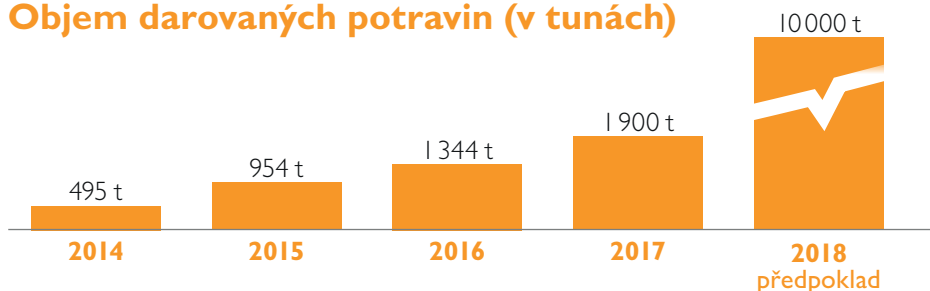
Podle informací Evropské komise obchody patří po domácnostech a potravinářském průmyslu k největším producentům potravinového odpadu. Jeden z britských

obchodních řetězců v roce 2015 vyhodil 59 400 tun jídla. Regulace dle zákona o potravinách patří mezi nástroje ke snížení plýtvání potravinami. Koresponduje tak se závazkem Evropské komise snížit plýtvání potravinami do roku 2030 o 50 procent.

Výroba potravin patří mezi odvětví s nejvyšším množstvím vypouštěných emisí CO₂ na světě. Je proto nutné si uvědomit, jak říkávaly naše babičky, že po jídle se nešlape. Statistiky České federace potravinových bank ukazují, že zatímco v roce 2014 se podařilo distribuovat zhruba 495 tun potravin, o tři roky později to bylo již téměř pětkrát více. V letošním roce by se objem darovaného jídla mohl navýšit i několikanásobně.

Jsme si vědomi, že potravinovým bankám porostou náklady na provoz. Proto jsme se je již v minulém roce rozhodli finančně podpořit, a to částkou 30 milionů korun. Letos počítáme s 33 miliony korun.

Objem darovaných potravin (v tunách)

Jak jídlo putuje k potřebným?

DOTACE

ZEMĚDĚLCI, ČERPEJTE EVROPSKÉ PENÍZE

Nový rok je tu a je potřeba naplánovat činnosti na další rok a s tím i související finanční výdaje. Plánujete přestavbu, modernizaci či novou výstavbu provozovny? Začínáte podnikat a chcete si pořídit zemědělský stroj anebo byste rádi nakoupili zemědělskou půdu či hospodářská zvířata? Každá ušetřená koruna se hodí, tak proč nezkusit snížit výdaje získáním dotace. Přikládáme termíny pro podávání žádostí o investice v Programu rozvoje venkova v letošním roce.

JARNÍ KOLO (v termínu 3. 4.–23. 4.)

- 1. 1. 1 Vzdělávací akce
- 1. 2. 1 Informační akce
- 4. 3. 2 Lesnická infrastruktura
- 6. 1. 1 Zahájení činnosti mladých zemědělců
- 6. 4. 1 Investice do nezemědělských činností (vč. 6. 4. 3 zařazené jako záměr c)
- 6. 4. 2 Podpora agroturistiky
- 8. 4. 1 Obnova lesních porostů po kalamitách
- 8. 4. 2 Odstraňování škod způsobených povodněmi
- 8. 5. 2 Neproduktivní investice v lesích
- 8. 5. 3 Přeměna porostů náhradních dřevin
- 8. 6. 2 Technické vybavení dřevozpracujících provozoven
- 16. 2. 1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě
- 16. 4. 1 Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů

PODZIMNÍ KOLO (v předpokládaném termínu 9. 10.–29. 10.)

- 4. 1. 1 Investice do zemědělských podniků
- 4. 2. 1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
- 8. 3. 1 Zavádění preventivních opatření v lesích
- 8. 5. 1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin
- 8. 6. 1 Technika a technologie pro lesní hospodářství
- 16. 3. 1 Sdílení zařízení a zdrojů
- 16. 4. 1 Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů
- 16. 6. 1 Horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie a v průmyslových procesech

Aktuální informace včetně seznamu dotačních titulů pro jednotlivá kola a platných Pravidel pro žadatele, tedy konkrétních podmínek pro získání dotace, naleznete na www.eagri.cz/prv.

MARKETING

ČESKÁ KVALITA Z FAREM

I v letošním roce budeme představovat regionální producenty potravin. Vyhlásili jsme pro ně projekt Poznej svého farmáře. Akce má pomoci sedlákům v propagaci jejich výrobků. Na reklamu jim totiž nezbyvají peníze a ve srovnání s podporou zahraničních produktů se na trhu ztrácejí. Přitom nabízí potraviny vysoké kvality.

POZNEJ SVÉHO FARMÁŘE

Cílem našeho projektu je podpořit malé rodinné farmy. Návštěvníci na každé z farem mohou vždy na jednom místě ochutnat výrobky přímo od sedláků, nakoupit kvalitní potraviny z regionu a podívat se, jak farmáři hospodaří a vyrábí potraviny. Nedílnou součástí každé akce je i tematický doprovodný program pro celé rodiny, např. hudební a divadelní vystoupení, představení regionálních potravin či lokálních farmářů nebo food-truck se sladkovodními rybami. Pro děti je připraveno malování na obličeje, projížďky na ponících nebo skákací kombajn. Loňský ročník, který se uskutečnil na 17 farmách, navštívilo bezmála 22 tisíc lidí. Průměrná návštěvnost každé akce tak přesáhla

1 200 lidí. Pokud vás projekt zaujal a máte svoji vlastní farmu či statek, přihlaste se do dalšího ročníku. Přihlášky je možné zasílat do 31. ledna 2018. Více k přihlášce [zde](#) nebo na [stránkách projektu](#).

MEDOVÉ SNÍDANĚ

Kvalitní potraviny a zdravý životní styl budeme v průběhu celého letošního roku podporovat i v mateřských školách a na prvním stupni základních škol. Děti v rámci projektu dostanou k snídani chléb s máslem a medem. Během snídaně absolvují zábavně-naučnou přednášku, kterou zajišťují odborníci z Českého svazu včelařů. Lektoři budou mít připravený program pro ZŠ v délce jedné vyučovací hodiny, pro MŠ pak v délce 20 minut.

LOŇSKÝ ROČNÍK POZNEJ SVÉHO FARMÁŘE SE USKUTEČNIL NA 17 FARMÁCH, CELKEM JE NAVŠTÍVILO BEZMÁLA 22 TISÍC LIDÍ.

VÝBĚR ZPRÁV

HLAVNÍ ZPRÁVY MĚSÍCE: NEJCHUTNĚJŠÍ JABLKO, KLADRUBY BLÍŽE K UNESCO A IGELITKY ZA POPLATEK

Chmele se loni sklídilo méně než v roce předchozím, nadlimitní množství pesticidů v jablkách z Polska, první veřejná nabídka pozemků pro restituenty či obnova cenných slatí na Náchodsku. Poslední měsíc byl plný zajímavých událostí, tady je jejich výběr.

POZOR NA JABLKA Z POLSKA

Potravinoví inspektoři začátkem nového roku řešili opět problém s polskými jablky. U jedné šarže odrůdy Šampion totiž zjistili sedmkrát více pesticidů, než je zákonný limit. Vzorek odebrali v ostravském Makru, s nímž zahájí správní řízení o uložení pokuty.

NEVYHOVUJÍCÍ LED V RESTAURACÍCH

Téměř polovina restaurací dává do nápojů led, který nesplňuje zdravotní a hygienické limity. Analýza Státní zemědělské a potravinářské inspekce prokázala nevyhovující hodnoty pro bakterie typu *Escherichia coli*, enterokoky či koliformní bakterie, které mohou vyvolat zdravotní potíže. Provozovatelům, kteří nesplnili hygienické podmínky, nařídili inspektoři důkladnou dezinfekci výrobníků ledů a následně jim přikázali, aby si nechali provést mikrobiologický rozbor ledu v akreditované laboratoři na vlastní náklady.

NEJKRÁSNEJŠÍ ALEJÍ...

...je stromořadí na Staré Husí cestě v Dřevčicích na Liberecku. Na druhém místě skončila lipová alej v Šakvicích na Břeclavsku a třetí místo obsadila zámecká alej v Brankách na Vsetínsku. Soutěž se koná pod záštitou neziskové organizace Arnika.

PIVNÍ STEZKY

Jihočeský kraj láká na nové turistické trasy. Na šesti pivních trasách mohou turisté ochutnat různá piva a navštívit památky. Do projektu se zapojil i národní podnik Budějovický Budvar.

MÉNĚ CHMELE...

Sklizeň chmele za minulý rok je ve srovnání s předešlým rokem nižší zhruba o 12 procent, přesto jde o mírně nadprůměrný ročník. Za celou Českou republiku byla úroda 6 796,79 tuny suchého chmele s průměrným hektarovým výnosem 1,37 tuny.

KLADRUBY TÉMĚŘ V UNESCO

Národní hřebčín v Kladrubech nad Labem je opět o něco blíže k zápisu na seznam památek UNESCO. Během prosince se podařilo vypořádat všechny připomínky k přihlášce, které přišly od sekretariátu UNESCO, od české pobočky Mezinárodní rady památek a sídel (ICOMOS) a od Národního památkového ústavu. Dokumentace se zapracovanými připomínkami musí být prostřednictvím stále mise České republiky při UNESCO doručena do 31. ledna 2018 na sekretariát v Paříži. Později se do Kladrub přijdou podívat experti. Hřebčín by mohl být zapsán v UNESCO nejdříve v roce 2019.

ODŠKODNĚNÍ ZA ÚTOKY KORMORÁNŮ

Od 1. ledna platí novela zákona, podle které bude stát opět vyplácet rybářům náhrady za škody, které na rybách způsobili kormoráni. Do konce roku 2019 budou rybáři dostávat stoprocentní náhradu prokazatelně způsobených škod, za rok 2020 pak náhradu 80procentní.

OBNOVEN DOVOZ PRASAT DO RUSKA

Čeští vývozci prasat, genetického materiálu z prasat a některých vepřových výrobků mohou opět exportovat do Ruska. Zákaz z roku 2012 skončil. O výraznou pomoc českým firmám však nejde, a to z důvodu pokračujících sankcí.

PŘEPÁLENÝ OLEJ A ŠPINAVÉ FRITÉZY

Každá šestá restaurace smaží na nevyhovujícím oleji či přepálených tucích. Vyplývá to z dlouhodobých kontrol potravinových inspektorů. V několika případech bylo zjištěno velké znečištění fritéz a filtrů v digestořích. Restauracím, které předpisy porušovaly, inspekce nařídila nedostatky odstranit. Zároveň s nimi povede správní řízení o uložení sankce. Vzhledem k častým proheškům budou kontroly pokračovat.

TŮNĚ PRO KUŇKY

Český svaz ochránců přírody usiluje o vykoupení několika pozemků mezi Českým Meziříčím a Bohuslavicemi, kde se nachází přírodní rezervace Zbytka. Rádi by zde obnovili cenné slatě, lesy a tůně. V nejcennější lokalitě východních Čech bylo nalezeno přes 700 druhů rostlin (violka vyvýšená, huseník hajní, zvonečník hlavatý, kosatec sibiřský) a byl zde potvrzen i výskyt vzácných druhů brouků, motýlů nebo obojživelníků kuňky ohnivě.

NÁHRADNÍ POZEMKY PRO RESTITUENTY

Státní pozemkový úřad vyhlásil začátkem ledna první veřejnou nabídku pozemků pro restituenty. Oprávněné osoby mohou vybírat z 539 pozemků o celkové rozloze 574 hektarů, které se nacházejí na celém území republiky. Jde o jednu ze tří nabídek připravených do konce pololetí letošního roku, kdy budou ukončeny restituční formy převodu náhradních pozemků. Oproti minulým rokům je tak za pololetí rozšířen počet nabídek o jednu.

NEJCHUTNĚJŠÍ JABLOKO ROKU 2017

Nejchutnější odrůdou jablek z loňské úrody je Angold. Tato odrůda byla v předchozím ročníku pátá, v letech 2010 a 2011 obsadila třetí místa. Odrůdu vyšlechtili výzkumníci z Holovous křížením odrůd Antonovka a Golden Delicious.

IGELITKY UŽ JEN ZA POPLATEK

Od 1. ledna se Česko připojilo k zemím zpoplatňujícím a omezujícím využití plastových tašek. Podle novely zákona o obalech musí všichni obchodníci zpoplatnit plastové tašky alespoň do výše jejich pořizovacích nákladů. Na tenké mikrotenové sáčky se povinnost nevztahuje. Cílem novely je motivovat spotřebitele, aby si na nákupy nosili vlastní opakovaně použitelné tašky a nepoužívali pokaždé tašky nové.

OZNAČOVÁNÍ POTRAVIN

MLÉKO: VÍŠ, CO JÍŠ?

Na co byste se měli zaměřit při nákupu mléka? Především na uvedení země původu, způsob jeho ošetření, tedy zda jde o mléko čerstvé či trvanlivé a obsah tuku. Jaké další údaje by měla obsahovat etiketa mléka, můžete vyčíst v naší další grafice, kterou jsme pro vás připravili.

K názvu potraviny se povinně připojují informace o fyzikálním stavu nebo o určitém způsobu úpravy potraviny.

Trvanlivé mléko se označí **datem minimální trvanlivosti**. Po uplynutí doby min. trvanlivosti je možné potravinu prodávat za předpokladu, že je prodávána odděleně a doprovázena informací, že je po uplynutí data min. trvanlivosti. Potravinu je možné stále konzumovat.

Podmínky skladování se uvádějí v případě, že tak přímo stanoví právní předpis nebo to vyžaduje charakter potraviny.

Od prosince 2016 se musí uvádět na etiketě výrobku **výživové údaje**. Od této povinnosti je osvobozeno např. čerstvé maso, ovoce, zelenina, nebalené potraviny, pokrmy, výrobky od malých výrobců apod. Údaj o **obsahu tuku** slouží také jako informace o klasifikaci mléčných výrobků.

Identifikační značka je informací o schváleném podniku, ve kterém došlo k poslední hygienicky podstatné manipulaci s potravinou, nikoli informací o zemi původu.

Pro jednoznačnou identifikaci povahy potraviny musí být na obalu označen **zákonný název**. Tím se rozumí název, který je definovaný právním předpisem.

Údaj o **obsahu tuku, tuku v sušině nebo sušiny** slouží pro rozřídění mléčných výrobků.

Jméno nebo obchodní název potravinářského podniku. Dobrovolně zde může být uvedena i informace, zda se jedná o výrobce, prodejce, distributora apod.

Údaj o **množství** se u tekutých mléčných výrobků uvádí v mililitrech, centilitrech nebo litrech.

» Označit potravinu jako „mléko“ lze pouze v případě kravského mléka. Pokud mléko pochází od jiného druhu zvířete, musí být tento druh v názvu označen (např. ovčí mléko, kozí mléko, apod.). Surové mléko může prodávat pouze farmář v místě produkce anebo prostřednictvím automatu přičemž v místě prodeje musí být uvedena informace, že mléko má být před konzumací tepelně ošetřeno.

» Mléko, které nebylo podrobeno tepelnému ošetření nad 40°C nebo jinému zásahu s rovnocenným účinkem, se označuje jako **surové mléko**.

» Jako čerstvé mléko se označí mléko, které bylo ošetřeno do teploty 125° C.

» Mléko se **dle obsahu tuku** dělí na:

- **Plnotučné nestandardizované** (min. 3,5 % tuku), což je mléko, u kterého se od doby dojení nezměnil obsah tuku odebráním ani přidáním dalších mléčných tuků a zároveň nedošlo ke smíšení s mlékem, jehož přirozený obsah tuku byl změněn.
- **Plnotučné** (min. 3,5 % tuku)
- **Polotučné** (1,5–1,8 % tuku)
- **Odtučněné / odstředěné** (max. 0,5 % tuku)

» Na etiketě můžete nalézt další údaje jako např. cena, cena za jednotku, označení typu obalu a také čárový kód, který je pouze dobrovolným údajem.